

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Карасу авыл җирлеге
Советы**

Карар

№ 9

05 март 2015 ел

**Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Карасу авыл җирлеге"
муниципаль берәмлеге
Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр турында**

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131 - ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законына ярашлы рәвештә, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Карасу авыл җирлеге Уставының 81, 82, 83 статьялары нигезендә карасу авыл җирлеге Советы:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Карасу авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына 1 нче кушымта нигезендә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертергә.
2. Әлеге карарны Юстиция органына Федераль закон нигезендә билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве өчен җибәрергә.
3. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Карасу авыл җирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр дәүләт теркәвеннән соң махсус мәгълүмати стендларда игълан ителергә тиеш.
4. Әлеге карар гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Аксубай муниципаль районы
Карасу авыл җирлеге башлыгы
Совет рәисе:

Ф.Х.Идиятуллин

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Карасу авыл җирлеге"муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр турында

1. 6 нчы маддә. Җирле әһәмияттәге мәсьәләләргә түбәндәге редакциядә баян итәргә:

1. Җирле әһәмияттәге торак пункт мәсьәләләренә түбәндәгеләр керә:

1) җирлек бюджеты проекты тәзү һәм карау, җирлек бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен контрольдә тоту, җирлек бюджеты үтәлеше турында хисап тәзү һәм раслау;

2) җирле салымнарны һәм җыямнарны билгеләү, үзгәртү һәм бетерү;

3) җирлекнең муниципаль милкендә булган милеккә ия булу, файдалану һәм аның белән идарә итү;

4) торак пунктлар чикләрендә янгын куркынычсызлыгының беренчел чараларын тәэмин итү;

5) торак пунктта яшәүчеләргә элемтә, җәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

6) ял оештыру һәм авыл халкын мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

7) Җирлек территориясендә физик культура һәм массакүләм спортны үстерү өчен шартлар тудыру, җирлекнең рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткәргән оештыру;

8) торак пунктның архив фондларын формалаштыру;

9) торак пункт территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау, шул исәптән биналарны (шул исәптән торак йортларны), алар урнашкан корылмаларны һәм җир участкаларын, тиешле биналарның һәм корылмаларның фасадларының һәм коймаларының тышкы күренешенә, төзекләндерү эшләре исемлеген һәм аларны үтәүнең вакытлычалыгын билгеләү; биналарның (аларда урнашкан урыннарның) һәм корылмаларның милекчеләренә янәшәдәге биналарны төзекләндерүдә катнашу тәртибен билгеләү территорияләре; торак пункт территориясен төзекләндерүне оештыру (шул исәптән урамнарны яктырту, территорияне яшелләндерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр урнаштыру, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм тоту);

10) адреслашу объектларына адреслар бирү, адресларны үзгәртү, юкка чыгару, урам-юл челтәре элементларына исемнәр бирү (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, төбәк яки муниципаль-ара әһәмияттәге автомобиль юлларыннан, муниципаль районның җирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), торак пункт чикләрендәге планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирү, мондый исемнәргә үзгәртү, юкка чыгару, мәгълүматны Дәүләт адреслы реестрлар;

11) авыл хужалыгы житештерүен үстерүгә ярдәм итү, кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыру;

12) торак пунктта балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чаралар оештыру һәм гамәлгә ашыру;

13) жәмөгәт тәртибен саклауда катнашучы гражданның һәм аларның берләшмәләренә ярдәм күрсәтү, халык дружиналары эшчәнлеген өчен шартлар тудыру;

14) көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чарларын жыю һәм чыгаруны оештыру;

15) ритуаль хезмәтләр оештыру һәм жириләү урыннарын тоту»

7 статьяның 1 өлеше түбәндәге эчтәлектәге 12,13 пункты белән тулыландырылсын:

12) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмаларның хезмәт күрсәтү сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыру.

13) гражданның муниципаль торак фондының торак урыннарын аренда килешүләре буенча бирү

30 нчы маддәдә. Уставның 5;24 пунктларын чыгарырга.

47 нче маддә. Башкарма комитетның вәкаләтләрен түбәндәге редакциядә баян итәргә

1. Жириләкнең башкарма комитеты:

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәп өлкәсендә:

торак пункт бюджеты проекты, торак пунктның комплексы социаль-икътисади үсеш планнары һәм программалары проектларын тәзи;

- жириләк бюджетын үтәүне тәмин итә, жириләкнең комплексы социаль-икътисади үсеш планнарын һәм программаларын үтәүне оештыра;

- жириләк бюджеты үтәлеш турында хисап, жириләкнең комплексы социаль-икътисади үсеш планнары һәм программалары үтәлеш турында хисаплар әзерли;

- жириләкнең икътисады һәм социаль өлкәсе торышын билгеләүче статистик күрсәткечләр жыюны һәм күрсәтелгән мәгълүматларны Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән тәртиптә дәүләт хакимияте органнарына тапшыруны оештыра;

2) муниципаль миләк белән идарә итү, торак пункт территориясендәге предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә:

- жириләкнең муниципаль миләкнең булган мөлкәт белән идарә итә, муниципаль миләк объектларын булдыру, сатып алу, куллану, боерык бирү һәм арендау мәсьәләләрен хәл итә;

- жириләк Советы карары белән билгеләнгән очракларда жириләк Советына муниципаль миләкне читләштерү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру турында төкдимнәр әзерли һәм килештерүгә (раслауга) кертә;

муниципаль миләктә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән торак пунктның икътисади һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек турында килешүләр тәзи; торак пункт территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле миләк формасындагы предприятиеләр булдыруга ярдәм итә;

- жириләк советы билгеләгән тәртип буенча муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тәзи, аларның эшчәнлегенә максатларын, шартларын һәм тәртибен билгели, аларның уставларын раслый, муниципаль казна учреждениеләрен финанслауны тәмин итә, муниципаль учреждениеләрен һәм предприятиеләрен үзгәртеп кору һәм бетерү мәсьәләләрен хәл итә, контракт нигезендә аларның житәкчеләрен билгели һәм биләгән вазифаларыннан азат итә;

муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс белән тәэмин итүне һәм муниципаль биремне бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр белән финанс белән тәэмин итүне гамәлгә ашыра, шулай ук муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алуны гамәлгә ашыра;

- кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыра;

- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан күрсәтелә торган хезмәтләргә тарифларны һәм, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан башкарыла торган эшләрне билгели;

3) авыл хужалыгы һәм эшмәкәрлекне үстерү өлкәсендә:

авыл хужалыгы житештерүен үстерү һәм авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү өчен шартлар тудыра;

- кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен шартлар тудыра;

4) торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм халыкка башка хезмәт күрсәтү өлкәсендә:

халыкны жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыра; базарлар һәм ярминкәләр оештыра;

- социаль наем шартнамәләре буенча бирелә торган торак урыннарына мохтаж гражданны билгеләнгән тәртиптә исәпкә ала;

- гражданны торак законнары нигезендә социаль файдаланудагы торак фондының торак урыннарын арендау шартнамәләре буенча муниципаль торак фонды торак урыннарын бирә;

ял оештыру һәм халыкны мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыра;

торак пункт территориясендә физик культура һәм массакүләм спортны үстерү өчен шартлар тудыра, торак пунктның рәсми физкультура-сәламәтләндерү һәм спорт чараларын үткөрүне оештыра;

халыкның күпләп ял итү өчен шартлар тудыра һәм халыкның күпләп ял итү урыннарын төзекләндерүне оештыра;

- энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны тормышка ашыра, муниципаль берәмлек чикләрендә муниципаль торак фонды булган күпфатирлы йортларны энергетик тикшерү үткөрүне оештыра, энергияне сак тоту һәм энергетик нәтижәлелекне арттыру турындагы законнарда каралган башка чараларны оештыра һәм үткәрә;

5) төзекләндерү өлкәсендә:

көнкүреш калдыкларын һәм чүп-чарларын жыю һәм чыгаруны оештыра;

торак пункт территориясен төзекләндерү буенча эшчәнлек оештыра (шул исәптән урамнарны яктырту, территорияне яшелләндерү, урам исемнәре һәм йорт номерлары белән күрсәткечләр урнаштыру, кече архитектура формаларын урнаштыру һәм тоту);

-адреслашу объектларына адреслар бирә, адресларны үзгәртә, гамәлдән чыгара, урам-юл челтәре элементларына исем бирә (федераль әһәмияттәге автомобиль юлларынан, төбәк һәм муниципаль-ара әһәмияттәге автомобиль юлларынан, муниципаль районның жирле әһәмияттәге автомобиль юлларынан тыш), торак пункт чикләрендәге планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирә, мондый исемнәргә үзгәртү, гамәлдән чыгару, дәүләт адреслы реестрлар;

социаль инфраструктураны комплекслы үстерү, торак пунктның транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларын раслай.

6) гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәэмин итү, Халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә:

- торак пункт территориясендә законнарны, дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары актларын үтәүне, гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәэмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән жирле үзидарә хокукларын бозучы судта яки арбитраж судында дәүләт хакимияте органнары һәм дәүләт вазыйфаи затлары, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмаларның актларын шикаять итә;

- торак пунктлар чикләрендә беренчел янгын куркынычсызлыгы чараларын үткөрүне тәэмин итә;

- муниципаль сайлаулар, жирле референдум, жирлек депутатын, жирлекнең сайлап куелган органы әгъзасын, жирлекнең сайлап куелган вазыйфаи затын чакыртып алу буенча тавыш бирүне, жирлек чикләрен үзгәртү, жирлекне үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне оештыру һәм матди-техник тәэмин итүне гамәлгә ашыра;

- жирле үзидарәнең сайлап куелган вазыйфаи затларына, жирле үзидарәнең сайлап куелган органнары әгъзаларына, жирлек Советы депутатларына, муниципаль хезмәткәрләргә һәм муниципаль учреждениеләр хезмәткәрләренә һөнәри белем һәм өстәмә һөнәри белем бирүне оештыра;

жыелышлар, митинглар, урам йөрешләре, демонстрацияләр һәм пикетлар үткөрү, спорт, тамаша һәм башка массакүләм иҗтимагый чаралар оештыру белән бәйлә законнарда каралган чараларны гамәлгә ашыра;

гражданның һәм аларның жәмәгать тәртибен саклауда катнашучы берләшмәләренә ярдәм күрсәтә, халык дружиналары эшчәнлеген өчен шартлар тудыра;

7) мәдәният, спорт һәм балалар һәм яшьләр белән эшләү өлкәсендә:

торак пункт милкендәге мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) саклауны, куллануны һәм популярлаштыруны, торак пункт территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни халык объектларын (тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен) саклауны тәэмин итә;

жирле традицион халык сәнгать иҗатын үстерү өчен шартлар тудыра, торак пунктта халык сәнгать кәсепләрен саклау, торгызу һәм үстерү өчен шартлар тудыра;

торак пункт территориясендә урнашкан муниципаль музейларны тотуны тәэмин итә;

балалар һәм яшьләр белән эшләү буенча чаралар оештыра һәм гамәлгә ашыра.

8) жирлекнең жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен үтәү өлкәсендә:

- федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жирлекнең жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен тапшырылган матди һәм финанс чараларын исәпкә ала һәм тиешле файдалануны тәэмин итә;

- тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен тиешле федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашыру турында хисаплар тапшыра;

- жирлек Советы карарларына ярашлы рәвештә, жирлекнең жирле үзидарә органнары карамагындагы Матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан үзенә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен өстәмә файдалануны тәэмин итә;

9) федераль законнар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәтләрнең сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыра.

10) башка вәкаләтләр:

-жирлек ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрне башкаруны, «Федераль милектә булган су объектларында ясалган ясалма жир кишәрлекләре турында һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында»2011 елның 19 июлендәге 246-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә ясалма жир кишәрлеге булдыру турында шартнамә төзү хокукына ачык аукцион үткөрүне тәэмин итә;

- жирлек башлыгы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник һәм башка тәэмин итүне гамәлгә ашыра;

торак пунктның архив фондларын формалаштыруны тәэмин итә;

- әлеге Уставның 5 статьясындагы 1 өлешендәге 8-10, 17 һәм 20 пунктларында каралган жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү максатларында гражданны торак пункт өчен социаль әһәмиятле эшләрне (шул исәптән дежурлыкларны) ирәкле нигездә башкаруга жәлеп итү турында Карар кабул итә һәм аларны үткөрүне оештыра;

федераль законнарға ярашлы рәвештә халыкара һәм тышкы икътисади элементләрне гамәлгә ашыра;

жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра, законнар, әлеге Устав, жирлек Советы карарлары белән жирлек советы яки башка жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелгән вәкаләтләрдән тыш.

2. Башкарма комитет жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә карамаган мәсьәләләрне хәл итү буенча түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

торак пункт музейларын булдыра;

торак пунктта нотариус булмаган очракта законнарда каралган нотариаль гамәлләр башкара;

опека һәм попечительлек буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыруда катнаша;

торак пункт территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләрнең хокукларын гамәлгә ашыру белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра;

-Россия Федерациясе халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм торак пункт территориясендә милли-мәдәни мөнәсәбәтләр өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыруга ярдәм күрсәтә;

- торак пункт территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизацияләү буенча чараларны оештыруда һәм гамәлгә ашыруда катнаша;

туризмны үстөрү өчен шартлар тудыра;

кеше хокукларын тәэмин итүне жәмәгать контролендә тотучы жәмәгать күзәтү комиссияләренә һәм мөжбүри тоту урыннарында булган кешеләргә ярдәм күрсәтә.

инвалидларның иҗтимагый берләшмәләренә, шулай ук Гомумроссия инвалидларның иҗтимагый берләшмәләре тарафыннан 1995 елның 24 ноябрендәге 181-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында»гы Федераль закон нигезендә оештырылган оешмаларга ярдәм күрсәтә.

3. Жирлекнең башкарма комитеты Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган булып тора.

Муниципаль контроль өлкәсендәге башкарма комитетның вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә::

1) Тиешле территориядә муниципаль контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;

2) төбәк дәүләт контролен (күзәтчелеген) оештыру һәм гамәлгә ашыру, аны гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләр жирле үзидарә органнарына бирелгән;

3) тиешле эшчәнлек өлкәләрендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентларын эшләү. Күрсәтелгән административ регламентларны эшләү һәм кабул итү Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә башкарыла;

4) тиешле эшчәнлек өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтижәләгән мониторинглауны оештыру һәм үткөрү, аның күрсәткечләре һәм методикасы Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана;

5) Татарстан Республикасы субъектларының федераль законнарда, законнарда һәм башка норматив хокукый актларында каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру.

Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыру буенча функцияләр мондый органнарның статусын билгеләүче хокукый актларга ярашлы рәвештә, жирлекнең башкарма комитеты органнарына йөкләнергә мөмкин.

"Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата кулланыла.

65нче маддәгә муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка чыгару) һәм үз көченә керү тәртибе түбәндәге редакциядә 3.1 пунктны өстәргә::

Массакуләм мәгълүмат чаралары сыйфатында «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталы», Аксубай муниципаль районының рәсми сайты, караса авыл жирлегенең мәгълүмати стендлары кулланыла.

74нче маддәдә торак пунктта бюджет процессы 7нче пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

Бюджет проектын тәзү:

Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Жыйынына Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен билгеләүче мәрәжәгәте нигезләмәләре;

бюджет сәясәтенең төп юнәлешләре һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

Россия Федерациясенең таможня-тариф сәясәтенең төп юнәлешләре;

социаль-иқтисади үсеш фаразлары;

- бюджет прогнозы (бюджет прогнозы проекты, бюджет прогнозы үзгәрешләре проекты) озак вакытлы чорга;

- дәүләт (муниципаль) программаларында (дәүләт (муниципаль) программалары проектында, күрсәтелгән программаларны үзгәртү проектларында).

75нче маддәне түбәндәге редакциядә бәян итәргә: муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен сатып алулар.

1. Муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр Сатып Алу Россия Федерациясенең дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы законнарына ярашлы рәвештә башкарыла.

2. Муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр Сатып Алу жирлек бюджеты акчалары хисабына башкарыла.